

Soutukauden päättäjäiset.

"Meripoikki meit varjelkko daevas, vaevaloine o' elämäm dää, ko me anstamm leipättäm laevas gaukan seilattam valdmeren bääl . . ." opetti meille lyseon kolmannella luokalla yhteinen ystävämme Jakke, jota virallisissa piireissä kutsutaan opettaja Jaakko Noke-laksi. Hän oli hyvä opettaja, ei siinä mitään, mutta hänellä oli muutamia aivan toivottomia oppilaita, joista eräs pyytää saada vaieta asian tästä puolesta. Mutta, kaikesta huolimatta, nämä raumalaisen meripoikalaulun sanat — tosin välillä epämääräisessä järjestyksessä — jäivät jonnekin tuonne alitajuntaan, jonka alta se akateemikko ja vilosohvi Kaila yrittää kaivaa hiekkaa, noin sym-paaleilla eli vertauskuvilla puhuakseni.

Sieltä sielun syövereitten syvyyksistä nuo sanaset kimmattivat järkkikullan kyseenalaiseen kirkkauteen, kun taas sunnuntaina lykkäsin venon vesille ja las-kin laulellen vesiä, oikein kalevalaa mittailakseni. Hajamielinen kun olen olen kaikista syksyn merkeistä huolimatta elellyt hieman niinkuin kesätun-nelmissa, kunnes nyt yhtäkkiä Kiikelin rannasta irroitautuessani kiinnitin huomiota kaupparin viilkeeseen: jääpal-loilijat siinä yhden millin jäällä harjoit-telivat talvea varten. Puistatus kävi lä-pi ruu . . . kehon, vaikka aurinkokin oli aamulla paistanut. Oululaisten yhteinen tuuliviiri, köyhän viiri, voisi kai sanoa. niinkuin kirkonkello on köyhän kello. Oulu-yhtiön ison piipun savu osoitti noin suunnilleen pohjoista tai oikeastaan siitäkin vähän merelle päin. Vanhoina Kempeleenlahden purjehtijoina me — ensimmäinen perämies ja minä — suoritimme nopean ynnä ja vähennyslas-kun ja päädyimme trigonometrian avul-la, mutta ilman juuria, siihen, että vas-taa tarkoitustaan purjehtia Saunarannalle utka Mustansalmen kautta, jotta pääsisi avomerellä tuulen päälle. Jokai-nenhan tietää, että tuuliviireihin on yhtä vähän luottamista kuin todennäköi-seen sähän.

Pääsimme onnellisesti vanhaa tuttua reittiä Pikisaaren eteläpuolitse ja yri-timme kaikkien tuntemaa hietasaare-laisten valtalaivaväylää Mustansalmen niskalle, mutta annahan olla, siinä sitä oltiin. Joku jeskamandeeran virma oli kiiruhtanut edele talven tekijöistä, ja jääsillan rakentajista, oli, kehveli. pistänyt keskelle salmea puomin. No, yksi puomi, on heitä ennenkin vlitetty, mut-ta sen puomin sisäpuolella oli tukki poi-kineen ja sillä siisti. Saunarantalaiset ei-vät kuitenkaan anna periksi aiheetta. Me kiersimme salmen niskan yläpuolel-la olevan saarenpläntin ja vedimme sen toisella puolella itsemme yksinäisen puo-min yli redille. Mutta onko nyt laitaa, että mennään tukkimaan selvät väylät. niin että ei Mustaansalmeen pääse muu-ta kuin Pikisaaren pohjoispuolitse Raat-tin retiä. Tarpeeksi kiusaa siinäkin, et-tä se Hevossaaren-Nuottasaaren reitti on tukittu.

Mukava oli Mustassasalmessa melos-kella kerran tähänkin vuodenaikaan. Eivät kaartuneet nyt tuomenoksat kukkien painon alla soutajan ylitse, eivät enää loistaneet edes puut punaisenkir-javina, vaan alastomina viipottivat lat-vuksiaan ja riiputtivat oksastojaan. Mutta tuulen suojaaisena on Mustasal-mi aina eräänlainen idylli keskellä kau-punkia. Me vain soutelimme, vaikka rantatalojen katot valkokuuauraisina kuu-mottivat. Mutta ei näkynyt vielä Vis-koosan merkkejäkään entisillä intiaani-tantereillani.

"Meripoikki meit varjelkko . . . Möy-ryvänä aukeni meri Mustansalmen suulla ja työn takana oli selviytyminen vasta-aallokossa väljemmille vesille, mutta onnistuihan se, sillä s/v (=sou-tuvene) "Västäräkin" miehistö työsken-teli urakkapalkalla kysymättä lisätöy-korvausta. Ja työn mahtava meri myös palkitsi. Se keinutteli venettä kuin lai-ne lastua, ylös ja alas ainakin leikkimö-kin kokoisin aaloin. Raskaana velloi syksyinen elementti ympärillämme. harmaina vyöryivät vaahtopäät tuoden mieliin mainehikkaan merimaalari Lind-holmin mestariteokset. Mutta alalokoi-suudessaan maiseimat, joihin aniharvoi-na päivän hetkinä pieni harhateille jou-tunut säde ripotteli pienenpienen pisa-ran kesätunnelmaa, toivat mieleen Ju-ho Mäkelän akvarellit, joita mestari tuon samaisen Kempeleenlahden peru-koilla vuodesta vuoteen loi.

Ja me pääsimme tuulen päälle ja me pääsimme Saunarannan Kesälän sata-maan ja me nautimme myrskystä ja va-paudesta, niinkuin jokainen kunnan ta-pulikaupunkilainen nauttii, ja me kis-koimme s/v "Västäräkin" hietikolle ja hietikolta törmän päälle ja siitä meri-kuistille, taputimme vanhan ystävän peltipaikkaista tervehdystä, toivotimme hyvää talviunta ja lupasimme aino an-noksen tervaa virvoitusjuomaksi sitten, kun kaksisiipiset västäräkit jo ovat teh-neet pesänsä ja aurinko paistaa annos-telematta armoaan.

Sen pituinen se — kesä. Mutta se on siitä hyvä, että allakantekijä on muista-nut merkitä sen myös ensi vuoden koh-dalle.

P a n u.